

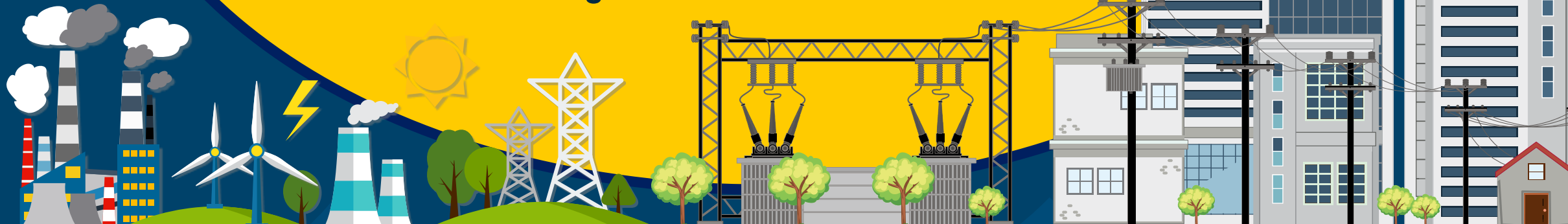
รายวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

รหัสวิชา ว23102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง ตัวต้านทานทำหน้าที่อะไร (2)

ครูผู้สอน ครูรติรส พงษ์ชาวดาร

ครูวัชรียา เดชาสิทธิ์

เรื่อง

ตัวต้านทาน

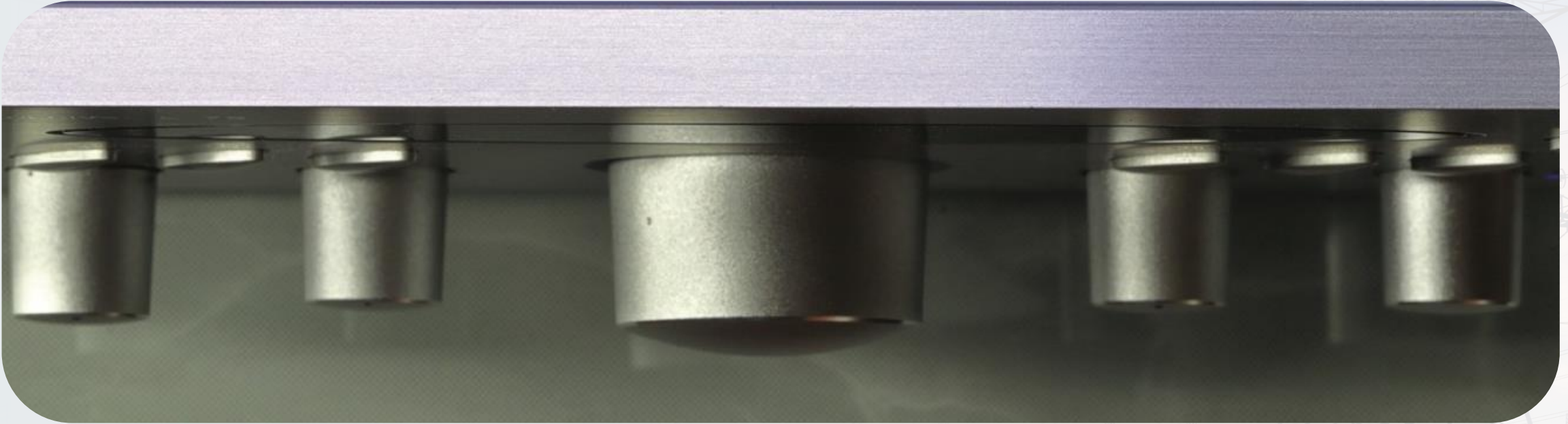
ทำหน้าที่อะไร (2)

คำถามชวนคิด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายหน้าที่
ของตัวต้านทาน
ในวงจรไฟฟ้า

ใบงานที่ 2

ตัวต้านทานแปรค่าได้ทำหน้าที่อะไรในวงจรไฟฟ้า

วาดภาพลักษณะของ
ตัวต้านทานแปรค่าได้

ใบงานที่ 2

ตัวต้านทานแปรค่าได้ ทำหน้าที่อะไรในวงจรไฟฟ้า

ดาวน์โหลดใบงานได้จาก www.dltv.ac.th

ใบงานที่ 2

ตัวต้านทานแปรค่าได้ทำหน้าที่อะไรในวงจรไฟฟ้า

คำชี้แจง

ให้นักเรียนบันทึกผลการทำกิจกรรม เขียนแผนภาพวงจรไฟฟ้าโดยใช้สัญลักษณ์ในวงจรไฟฟ้า แล้วตอบคำถามท้ายกิจกรรม

บันทึกผลการทำกิจกรรม

ภาพวาดลักษณะของตัวต้านทานแปรค่าได้

ตาราง แสดงการเปลี่ยนแปลงของหลอดไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าเมื่อตัวต้านทานแปรค่าได้ในวงจรไฟฟ้าแล้วหมุนปุ่มปรับ
ค่าของตัวต้านทานแปรค่าได้

การต่อตัวต้านทานแปรค่าได้ในวงจรไฟฟ้า	ลักษณะการหมุน	การเปลี่ยนแปลงของหลอดไฟฟ้า	การเปลี่ยนแปลงของกระแสไฟฟ้า
ต่อขากลางและขาริมขวา			
ต่อขากลางและขาริมซ้าย			

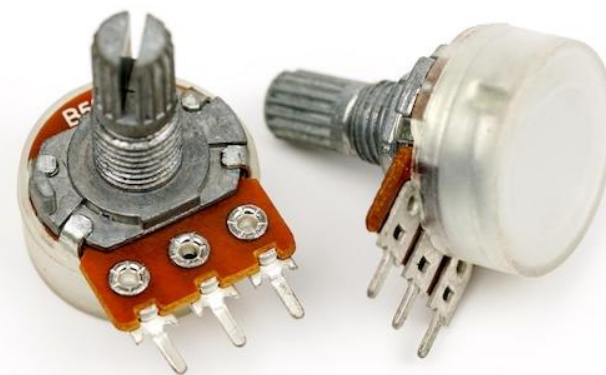

ใบงานที่ 2

ตัวต้านทานแปรค่าได้ทำหน้าที่อะไรในวงจรไฟฟ้า

วาดภาพลักษณะของ
ตัวต้านทานแปรค่าได้

ใบกิจกรรมที่ 2

ตัวต้านทานแปรค่าได้ ทำหน้าที่อะไรในวงจรไฟฟ้า

ดาวน์โหลดใบกิจกรรมได้จาก www.dltv.ac.th

ใบกิจกรรมที่ 2

ตัวต้านทานแปรค่าได้ทำหน้าที่อะไรในวงจรไฟฟ้า

จุดประสงค์

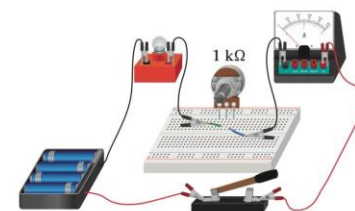
1. สังเกตและบรรยายหน้าที่ของตัวต้านทานแปรค่าได้ในวงจรไฟฟ้า
2. เขียนแผนภาพการต่อตัวต้านทานแปรค่าได้ในวงจรไฟฟ้า

วัสดุและอุปกรณ์

1. โปรโตบอร์ด	1 อัน
2. สายไฟฟาคลอปากกระเซ้	5 เส้น
3. สายไฟฟ้ายาง	2 เส้น
4. แอมมิเตอร์	1 เครื่อง
5. ถ่านไฟฉาย 1.5 V	4 ก้อน
6. กระจะถ่านแบบ 4 ก้อน	1 อัน
7. สวิตช์แบบโยก	1 อัน
8. หลอดไฟฟ้า 6 V พร้อมฐาน	1 ชุด
9. ตัวต้านทานแปรค่าได้ขนาด 1 kΩ	1 อัน

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ต่อวงจรไฟฟ้าที่ประกอบด้วยถ่านไฟฉาย 4 ก้อน สวิตช์ สายไฟฟาคลอปากกระเซ้ หลอดไฟฟ้า ดังภาพ กดสวิตช์ลงให้วงจรปิดเพื่อตรวจสอบการทำงานของวงจรไฟฟ้า สังเกตการเปลี่ยนแปลงของหลอดไฟฟ้าแล้วยกสวิตช์ขึ้น
2. สังเกตรูปร่างลักษณะของตัวต้านทานแปรค่าได้และบันทึกผลลงในใบงานที่ 2
3. เลียบขาของตัวต้านทานแปรค่าได้ขนาด 1 กิโลโห์ม ลงบนโปรโตบอร์ด แล้วต่อกับวงจรไฟฟ้า โดยต่อสายไฟฟ้าแบบขึ้นเส้นหนึ่งเข้ากับขาคงกลางและอีกเส้นหนึ่งต่อกับขาริมขวาของตัวต้านทานแปรค่าได้ ดังภาพ กดสวิตช์ลงเพื่อให้วงจรปิด สังเกตการเปลี่ยนแปลงของหลอดไฟฟ้าและกระจะไฟฟ้า แล้วยกสวิตช์ขึ้น

ใบงานที่ 2

ตัวต้านทานแปรค่าได้ ทำหน้าที่อะไรในวงจรไฟฟ้า

ดาวน์โหลดใบงานได้จาก www.dltv.ac.th

ใบงานที่ 2

ตัวต้านทานแปรค่าได้ทำหน้าที่อะไรในวงจรไฟฟ้า

คำชี้แจง

ให้นักเรียนบันทึกผลการทำกิจกรรม เขียนแผนภาพวงจรไฟฟ้าโดยใช้สัญลักษณ์ในวงจรไฟฟ้า แล้วตอบคำถามท้ายกิจกรรม

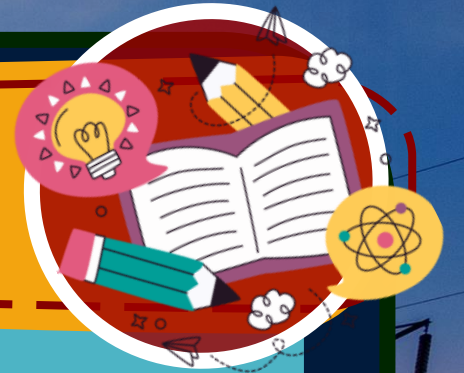
บันทึกผลการทำกิจกรรม

ภาพวาดลักษณะของตัวต้านทานแปรค่าได้

ตาราง แสดงการเปลี่ยนแปลงของหลอดไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าเมื่อตัวต้านทานแปรค่าได้ในวงจรไฟฟ้าแล้วหมุนปุ่มปรับ
ค่าของตัวต้านทานแปรค่าได้

การต่อตัวต้านทานแปรค่าได้ในวงจรไฟฟ้า	ลักษณะการหมุน	การเปลี่ยนแปลงของหลอดไฟฟ้า	การเปลี่ยนแปลงของกระแสไฟฟ้า
ต่อขากลางและขาริมขวา			
ต่อขากลางและขาริมซ้าย			

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

- กิจกรรมนี้เกี่ยวกับเรื่องอะไร
- กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์อะไร
- วิธีดำเนินกิจกรรมมีขั้นตอนโดยสรุปอย่างไร
- นักเรียนต้องสังเกตหรือรวบรวมข้อมูลอะไรบ้าง

ใบกิจกรรมที่ 2

ตัวต้านทานแปรค่าได้ทำหน้าที่อะไรในวงจรไฟฟ้า

จุดประสงค์

1. สังเกตและบรรยายหน้าที่ของตัวต้านทานแปรค่าได้ในวงจรไฟฟ้า
2. เขียนแผนภาพการต่อตัวต้านทานแปรค่าได้ในวงจรไฟฟ้า

วัสดุและอุปกรณ์

1. โปรโตบอร์ด	1 อัน
2. สายไฟฟ้าคลิปปากจระเข้	5 เส้น
3. สายไฟฟ้าแบบจุ่ม	2 เส้น
4. แอมมิเตอร์	1 เครื่อง
5. ถ่านไฟฉาย 1.5 V	4 ก้อน
6. กระบะถ่านแบบ 4 ก้อน	1 อัน
7. สวิตช์แบบโยก	1 อัน
8. หลอดไฟฟ้า 6 V พร้อมฐาน	1 ชุด
9. ตัวต้านทานแปรค่าได้ขนาด 1 k Ω	1 อัน

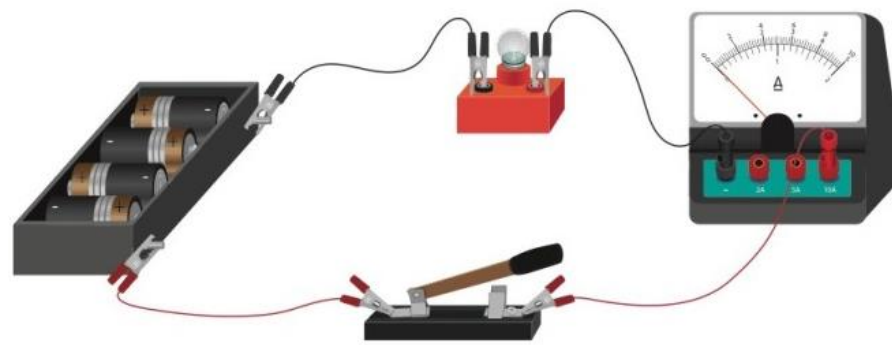
ใบกิจกรรมที่ 2

ตัวต้านทานแปรค่าได้ทำหน้าที่อะไรในวงจรไฟฟ้า

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ต่อวงจรไฟฟ้าที่ประกอบด้วยถ่านไฟฉาย 4 ก้อน สวิตช์ สายไฟฟ้า หลอดไฟฟ้า และแอมมิเตอร์ ดังภาพ กดสวิตช์ลงให้วงจรปิดเพื่อตรวจสอบการทำงานของ วงจรไฟฟ้า สังเกตการเปลี่ยนแปลงของหลอดไฟฟ้าแล้ว ยกสวิตช์ขึ้น
2. สังเกตรูปร่างลักษณะของตัวต้านทานแปรค่าได้และบันทึกผลลงในใบงานที่ 2

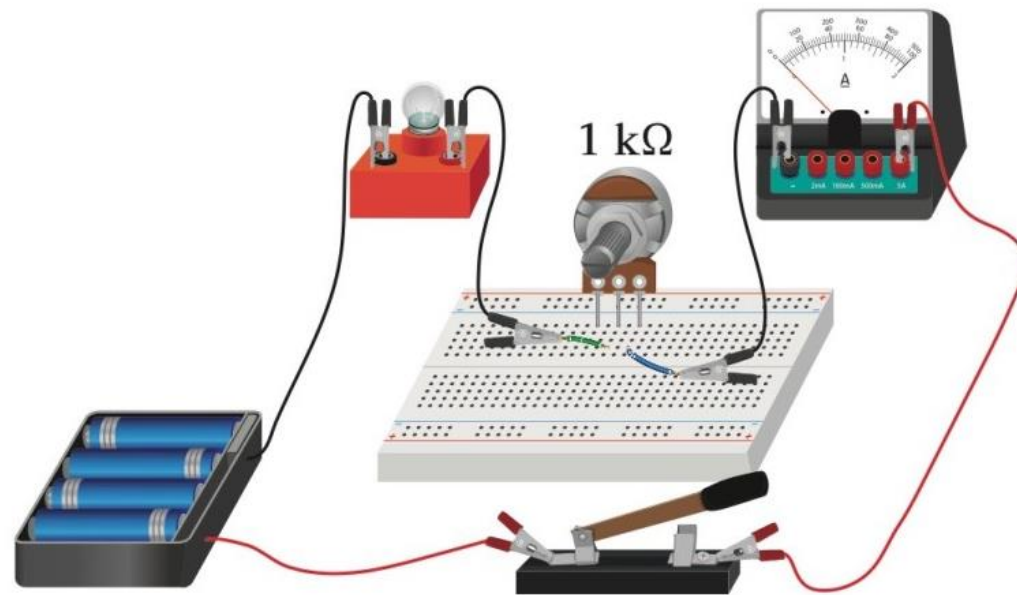

ใบกิจกรรมที่ 2

ตัวต้านทานแปรค่าได้ทำหน้าที่อะไรในวงจรไฟฟ้า

3. เสียบขาของตัวต้านทานแปรค่าได้ขนาด 1 กิโลโอห์ม ลงบนโปรโตบอร์ด แล้วต่อเข้ากับวงจรไฟฟ้า โดยต่อสายไฟฟ้า แบบจิ้มเส้นหนึ่งเข้ากับขาตรงกลางและอีกเส้นหนึ่งต่อเข้ากับขาริมขวาของตัวต้านทานแปรค่าได้ ดังภาพ กดสวิตช์ลง เพื่อให้วงจรปิด สังเกตการเปลี่ยนแปลงของหลอดไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้า แล้วยกสวิตช์ขึ้น

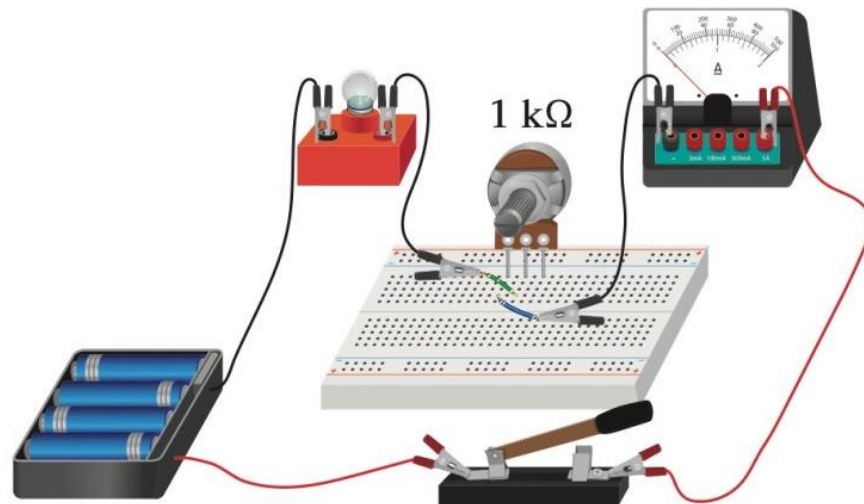

ใบกิจกรรมที่ 2

ตัวต้านทานแปรค่าได้ทำหน้าที่อะไรในวงจรไฟฟ้า

4. กดสวิตช์ลงเพื่อให้วงจรปิด แล้วหมุนปุ่มปรับค่าของตัวต้านทานแปรค่าได้ช้า ๆ จนหมุนต่อไปไม่ได้ สังเกตการเปลี่ยนแปลงของหลอดไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้า บันทึกผลลงในใบงานที่ 2
5. หมุนปุ่มปรับค่าของตัวต้านทานแปรค่าได้ในทิศทางตรงข้าม สังเกตการเปลี่ยนแปลงของหลอดไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้า บันทึกผลลงในใบงานที่ 2
6. ทำซ้ำในข้อ 3 - 5 โดยย้ายสายไฟฟ้าที่ต่อกับขาริมขวาของตัวต้านทานแปรค่าได้ไปต่อที่ขาริมซ้าย ดังภาพ สังเกตการเปลี่ยนแปลงของหลอดไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้า บันทึกผลลงในใบงานที่ 2

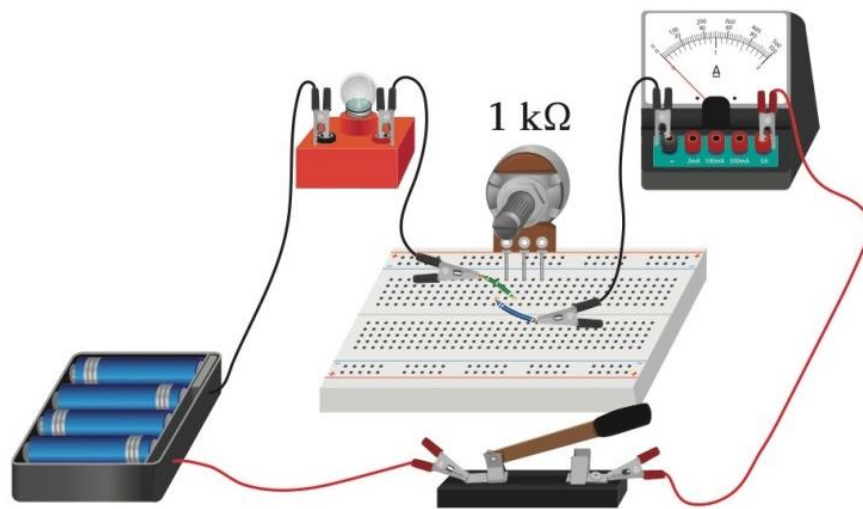

ใบกิจกรรมที่ 2

ตัวต้านทานแปรค่าได้ทำหน้าที่อะไรในวงจรไฟฟ้า

- เขียนแผนภาพการต่อวงจรไฟฟ้าในข้อที่ 3 โดยใช้สัญลักษณ์ในวงจรไฟฟ้าลงในใบงานที่ 2

ใบกิจกรรมที่ 2

ตัวต้านทานแปรค่าได้ทำหน้าที่อะไรในวงจรไฟฟ้า

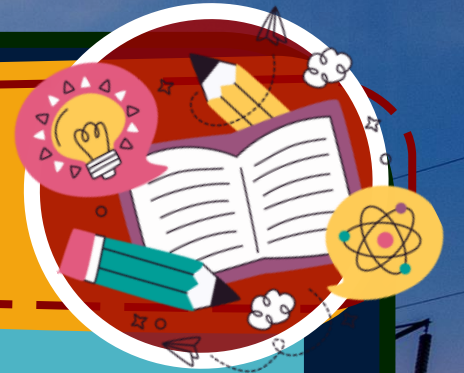

ข้อควรระวัง

เมื่อสังเกตและบันทึกข้อมูลแล้วต้องยกสวิตช์ขึ้นทุกครั้งทันที เพื่อไม่ให้มีกระแสไฟฟ้าในวงจรเป็นเวลานาน เพราะจะทำให้อุปกรณ์ไฟฟ้าและตัวต้านทานแปรค่าได้เกิดความร้อนสูงซึ่งอาจทำให้เสียหายได้

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

- กิจกรรมนี้เกี่ยวกับเรื่องอะไร
- กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์อะไร
- วิธีดำเนินกิจกรรมมีขั้นตอนโดยสรุปอย่างไร
- นักเรียนต้องสังเกตหรือรวบรวมข้อมูลอะไรบ้าง

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

กิจกรรมนี้เกี่ยวข้องกับเรื่องอะไร

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

กิจกรรมนี้เกี่ยวกับเรื่องอะไร

ตัวต้านทานแปรค่าได้

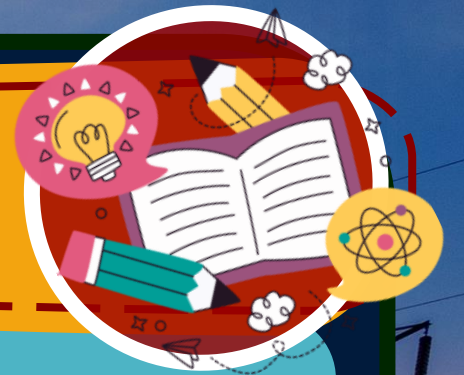
ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์อะไร

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์อะไร

อธิบายลักษณะและหน้าที่ของ
ตัวต้านทานแปรค่าได้ในวงจรไฟฟ้า

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

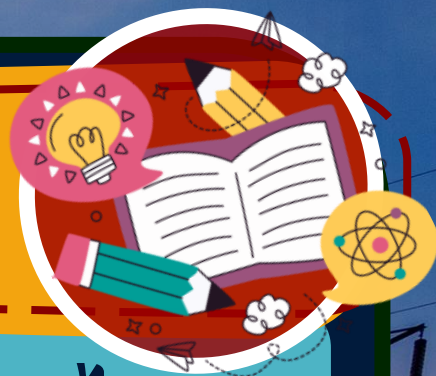

วิธีดำเนินกิจกรรมมีขั้นตอน
โดยสรุปอย่างไร

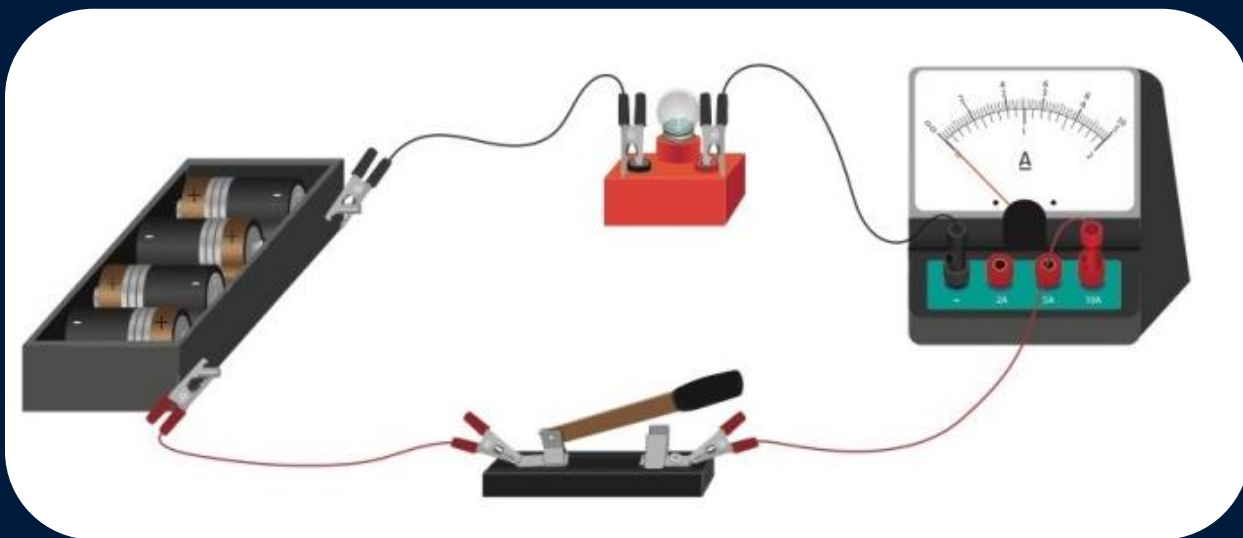

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

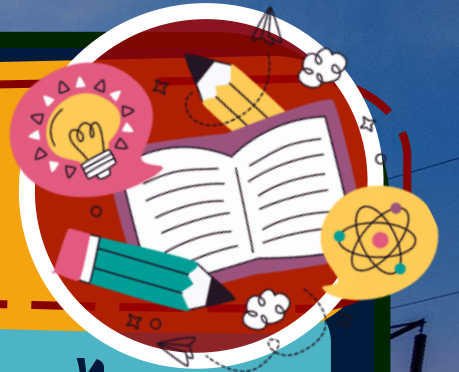

วิธีดำเนินกิจกรรมมีขั้นตอนโดยสรุปอย่างไร

ต่อวงจรไฟฟ้า

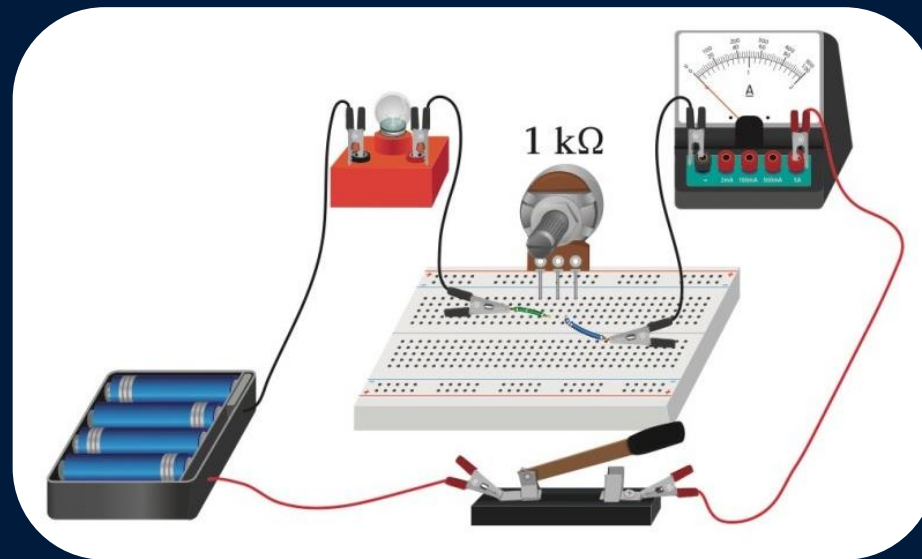

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

วิธีดำเนินกิจกรรมมีขั้นตอนโดยสรุปอย่างไร

ต่อวงจรไฟฟ้า
ที่มีตัวต้านทานแปรค่าได้

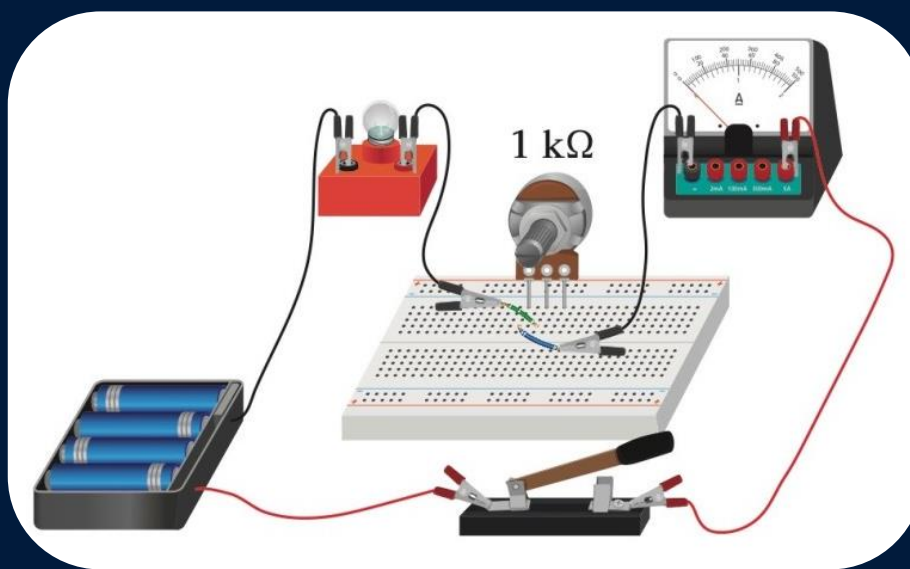

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

วิธีดำเนินกิจกรรมมีขั้นตอนโดยสรุปอย่างไร

ต่อวงจรไฟฟ้า
ที่มีตัวต้านทานแปรค่าได้

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

วิธีดำเนินกิจกรรมมีขั้นตอนโดยสรุปอย่างไร

บันทึกผล อภิปราย เขียนแผนภาพวงจรไฟฟ้า
และนำเสนอเกี่ยวกับผลของการต่อ
ตัวต้านทานแปรค่าได้ในวงจรไฟฟ้า

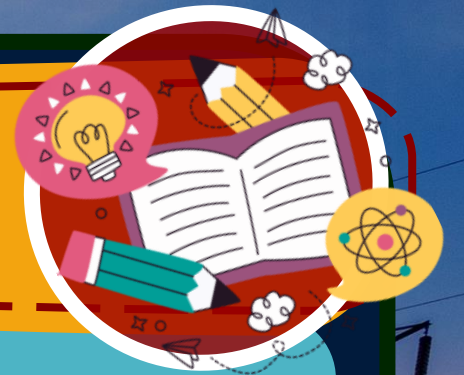
ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

นักเรียนต้องสังเกต
และรวบรวมข้อมูลอะไรบ้าง

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

นักเรียนต้องสังเกตและรวบรวมข้อมูลอะไรบ้าง

สังเกตและรวบรวมเกี่ยวกับและการต่อตัวต้านทานแปรค่าได้ในวงจรไฟฟ้า
และรวบรวมผลการวัดกระแสไฟฟ้า รวมถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
เมื่อต่อตัวต้านทานเปรียบเทียบกับไม่ต่อตัวต้านทาน

บันทึกผลการทำกิจกรรม

ตาราง แสดงการเปลี่ยนแปลงของ
หลอดไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าเมื่อ
ต่อตัวต้านทานแปรค่าได้ในวงจรไฟฟ้า
แล้วหมุนปุ่มปรับค่าของตัวต้านทานแปรค่าได้

การต่อตัวต้านทาน แปรค่าได้ ในวงจรไฟฟ้า	ลักษณะการหมุน	การเปลี่ยนแปลงของ หลอดไฟฟ้า	การเปลี่ยนแปลงของ กระแสไฟฟ้า
ต่อขากลาง และขาริมขวา			

บันทึกผลการทำกิจกรรม

ตาราง แสดงการเปลี่ยนแปลงของ
หลอดไฟฟ้าและกระแสไฟฟ้าเมื่อ
ต่อตัวต้านทานแปรค่าได้ในวงจรไฟฟ้า
แล้วหมุนปุ่มปรับค่าของตัวต้านทานแปรค่าได้

การต่อตัวต้านทาน แปรค่าได้ ในวงจรไฟฟ้า	ลักษณะการหมุน	การเปลี่ยนแปลงของ หลอดไฟฟ้า	การเปลี่ยนแปลงของ กระแสไฟฟ้า
ต่อขากลาง และขาริมซ้าย			

บันทึกผลการทำกิจกรรม

แผนภาพวงจรไฟฟ้าที่ต่อตัวต้านทานแปรค่าได้ในวงจรไฟฟ้า โดยสัญลักษณ์ของตัวต้านทานแปรค่าได้

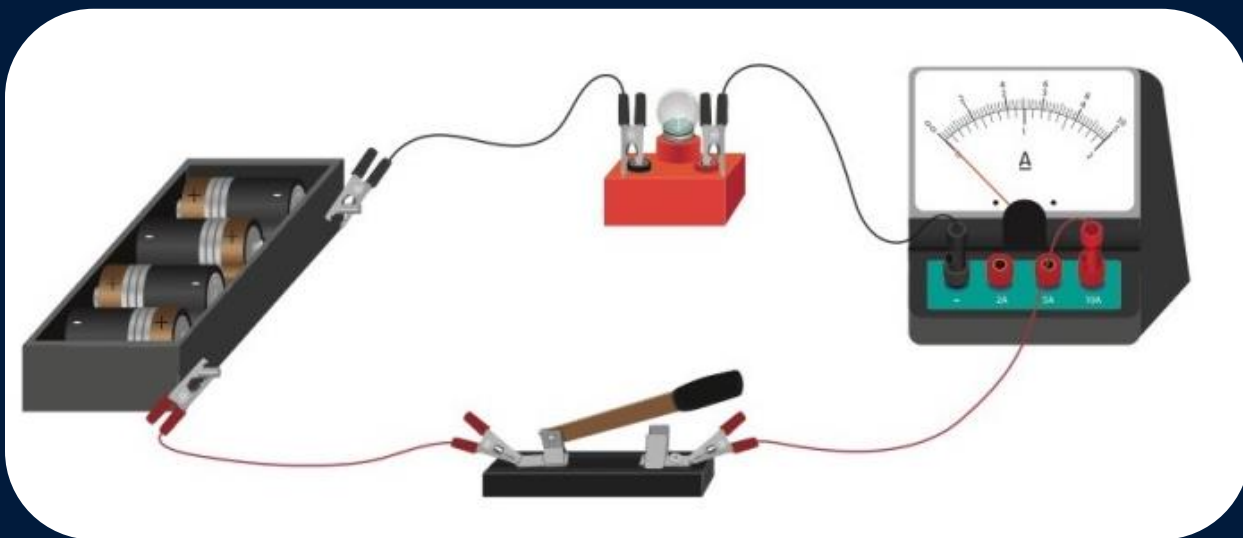
คือ หรือ

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

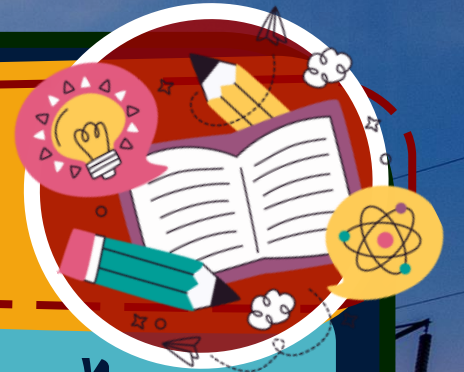

วิธีดำเนินกิจกรรมมีขั้นตอนโดยสรุปอย่างไร

ต่อวงจรไฟฟ้า

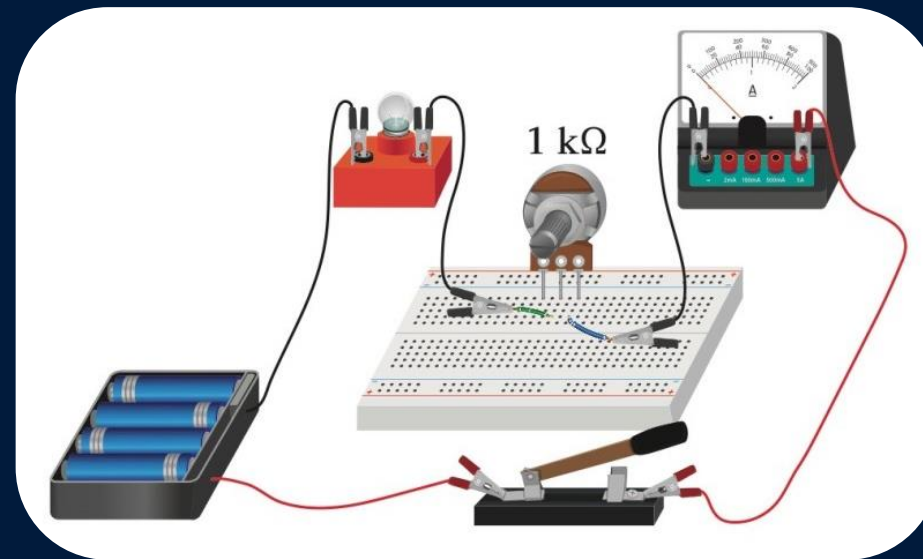

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

วิธีดำเนินกิจกรรมมีขั้นตอนโดยสรุปอย่างไร

ต่อวงจรไฟฟ้า
ที่มีตัวต้านทานแปรค่าได้

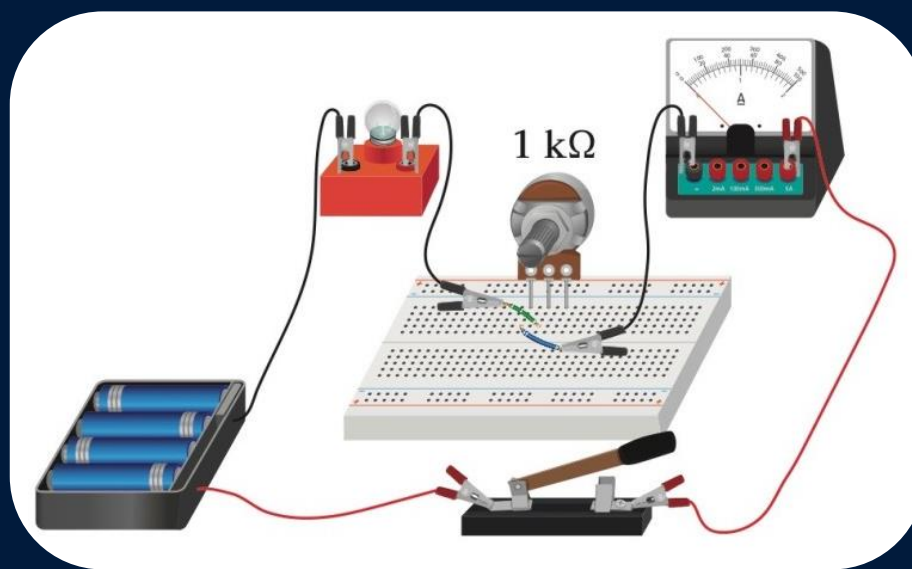

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

วิธีดำเนินกิจกรรมมีขั้นตอนโดยสรุปอย่างไร

ต่อวงจรไฟฟ้า
ที่มีตัวต้านทานแปรค่าได้

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

วิธีดำเนินกิจกรรมมีขั้นตอนโดยสรุปอย่างไร

บันทึกผล อภิปราย เขียนแผนภาพวงจรไฟฟ้า
และนำเสนอเกี่ยวกับผลของการต่อ
ตัวต้านทานแปรค่าได้ในวงจรไฟฟ้า

An illustration featuring a central blue rectangular box with the Thai text 'นำเสนอ' (Present). Below it is a larger, light pink rectangular box with the Thai text 'ผลที่ได้จากการทำกิจกรรม' (Results from the activity). The background is a vibrant mix of yellow and red geometric shapes. Surrounding the text boxes are several hands holding microphones and one hand holding a green megaphone, suggesting a presentation or announcement. The overall style is flat and modern.

นำเสนอ

ผลที่ได้จากการทำกิจกรรม

Q

A

คำถามท้ายกิจกรรม

1. การหมุนปุ่มปรับค่าของตัวต้านทานแปรค่าได้ไปด้านหนึ่ง มีผลต่อความต้านทานไฟฟ้าหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ

ทำให้ความต้านทานไฟฟ้ามีการเปลี่ยนแปลง
สังเกตได้จากการเปลี่ยนแปลงของ**ค่ากระแสไฟฟ้า**
และ**ความสว่าง**ของหลอดไฟฟ้า

 Q A

คำถามท้ายกิจกรรม

2. การหมุนปุ่มปรับค่าของตัวต้านทานแปรค่าได้
ในทิศทางตรงกันข้าม ทำให้ความต้านทานไฟฟ้า
มีการเปลี่ยนแปลงต่างจากข้อ 1 หรือไม่ ทราบได้อย่างไร

คำตอบ

ความต้านทานไฟฟ้ามีการเปลี่ยนแปลงต่างจากข้อ 1
โดยเปลี่ยนแปลงแบบตรงกันข้าม สังเกตได้จาก
การเปลี่ยนแปลงของ**ค่ากระแสไฟฟ้า**
และ**ความสว่าง**ของหลอดไฟฟ้า

คำถามท้ายกิจกรรม

3. จากกิจกรรม สรุปได้ว่าอย่างไร

คำตอบ

เมื่อหมวนป้อนปรับค่าความต้านทานไฟฟ้า
ของตัวต้านทานแปรค่าได้ที่ต่อแบบอนุกรมในวงจรไฟฟ้า
ทำให้สามารถปรับค่าความต้านทานไฟฟ้าในวงจรไฟฟ้า
ให้เพิ่มขึ้นหรือลดลงตามความต้องการได้อย่างต่อเนื่อง

คำตอบ

ถ้าความต้านทานไฟฟ้ามีค่ามากขึ้น
จะทำให้หลอดไฟฟ้าสว่างลดลง กระแสไฟฟ้าจะมีค่าน้อยลง
แต่ถ้าหมุนปุ่มปรับค่าไปในทิศทางตรงกันข้าม
ความต้านทานไฟฟ้ามีค่าน้อยลง หลอดไฟฟ้าสว่างเพิ่มขึ้น
และกระแสไฟฟ้าก็จะมีค่ามากขึ้น

ใบความรู้ที่ 2

ตัวต้านทาน

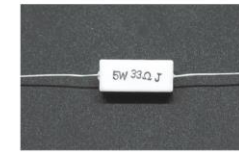
ใบความรู้ที่ 2

ตัวต้านทาน

ตัวต้านทาน (resistor) คือชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่ทำหน้าที่ควบคุมปริมาณกระแสไฟฟ้าในวงจรไฟฟ้า ตัวต้านทานมีค่าความต้านทานไฟฟ้า ซึ่งมีหน่วยเป็นโอห์ม (ohm) ใช้สัญลักษณ์คือ Ω ตัวอย่างเช่น ตัวต้านทานขนาด 1 โอห์มหมายความว่า เมื่อมีกระแสไฟฟ้าผ่านขนาด 1 แอมแปร์ จะทำให้เกิดความต่างศักย์ไฟฟ้าคร่อมตัวต้านทานเท่ากับ 1 โวลต์ ตัวต้านทานที่ผลิตออกมาในปัจจุบันมีมากมายหลายชนิด เช่น ชนิดขดลวด (wire wound) ชนิดกระเบื้อง (ceramic) ชนิดฟิล์มโลหะ (metal film) และชนิดฟิล์มคาร์บอน (carbon film) ซึ่งมีลักษณะดังภาพที่ 1

ชนิดขดลวด

ชนิดกระเบื้อง

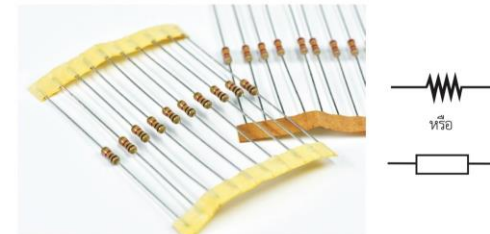

ชนิดฟิล์มโลหะ

ภาพที่ 1 ตัวต้านทานชนิดต่างๆ

โดยทั่วไปสามารถแบ่งตัวต้านทานตามการเปลี่ยนแปลงของค่าความต้านทานไฟฟ้าได้ 2 ประเภท คือ

ตัวต้านทานคงที่ (fixed resistor) เป็นตัวต้านทานที่มีค่าความต้านทานไฟฟ้าคงที่ไม่เปลี่ยนแปลง ตัวต้านทานคงที่ ทำมาจากวัสดุหลายชนิด นิยมเรียกตามชื่อวัสดุที่ทำเป็นโครงสร้าง โดยตัวอย่างตัวต้านทานคงที่และสัญลักษณ์ในวงจรไฟฟ้า ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ตัวต้านทานคงที่และสัญลักษณ์ในวงจรไฟฟ้า

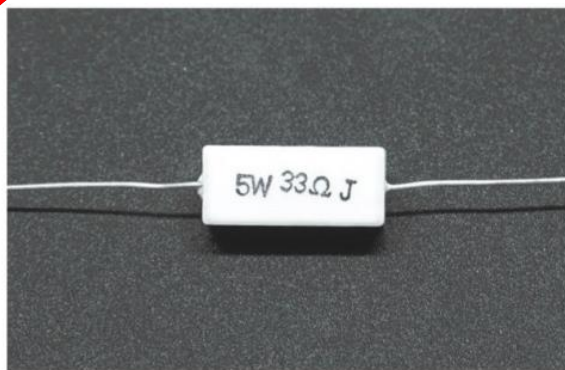
ใบความรู้ที่ 2

ตัวต้านทาน

ตัวต้านทาน คือชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่ทำหน้าที่ควบคุมปริมาณกระแสไฟฟ้าในวงจรไฟฟ้า ตัวต้านทานมีค่าความต้านทานไฟฟ้า ซึ่งมีหน่วยเป็น โอห์ม (ohm)

ชนิดขดลวด

ชนิดกระเบื้อง

ชนิดฟิล์มโลหะ

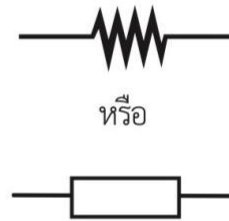
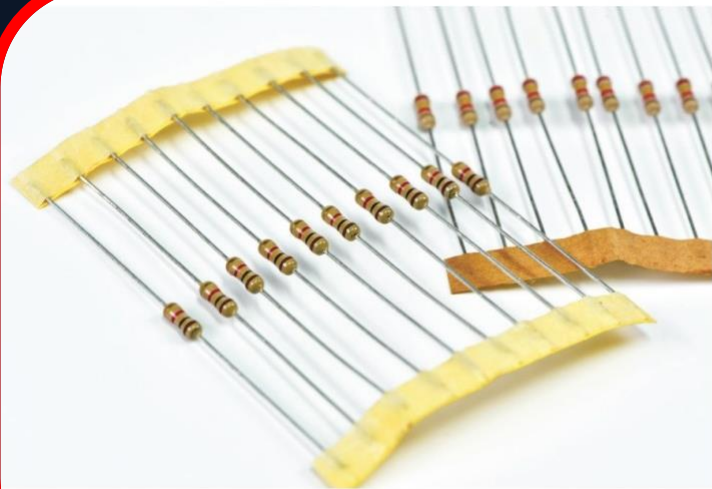

ใบความรู้ที่ 2

ตัวต้านทาน

โดยทั่วไปสามารถแบ่งตัวต้านทานตามการเปลี่ยนแปลงของค่าความต้านไฟฟ้าได้ 2 ประเภท

ภาพที่ 2 ตัวต้านทานคงที่และสัญลักษณ์ในวงจรไฟฟ้า

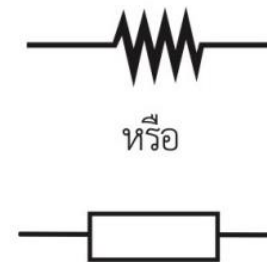
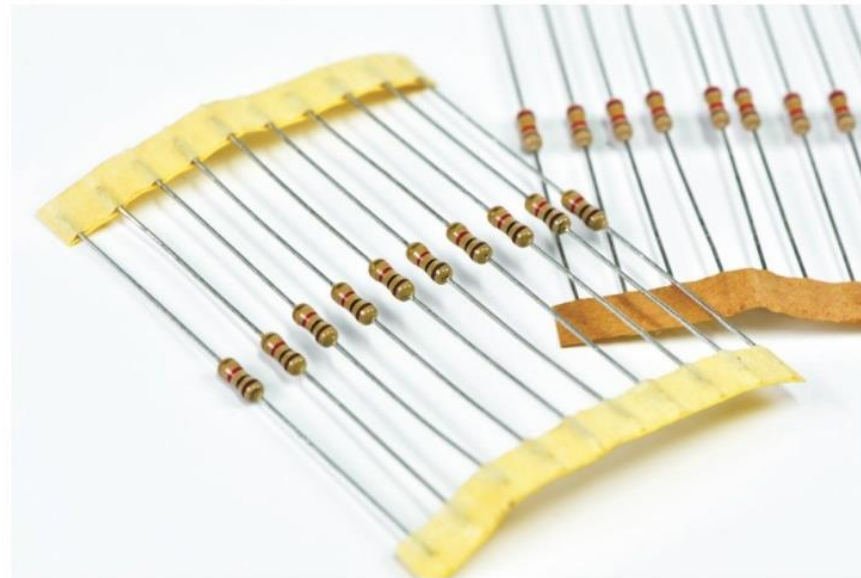
ตัวต้านทานคงที่ เป็นตัวต้านทานที่มี
ค่าความต้านทานไฟฟ้าคงที่
ไม่เปลี่ยนแปลง ตัวต้านทานคงที่
ทำมาจากวัสดุหลายชนิด
นิยมเรียกตามชื่อวัสดุที่เป็นโครงสร้าง

ใบความรู้ที่ 2

ตัวต้านทาน

โดยทั่วไปสามารถแบ่งตัวต้านทานตามการเปลี่ยนแปลงของค่าความต้านทานไฟฟ้าได้ 2 ประเภท คือ
ตัวต้านทานคงที่ (fixed resistor) เป็นตัวต้านทานที่มีค่าความต้านทานไฟฟ้าคงที่ไม่เปลี่ยนแปลง ตัวต้านทานคงที่
ทำมาจากวัสดุหลายชนิด นิยมเรียกตามชื่อวัสดุที่ทำเป็นโครงสร้าง โดยตัวอย่างตัวต้านทานคงที่และสัญลักษณ์ในวงจรไฟฟ้า
ดังภาพที่ 2

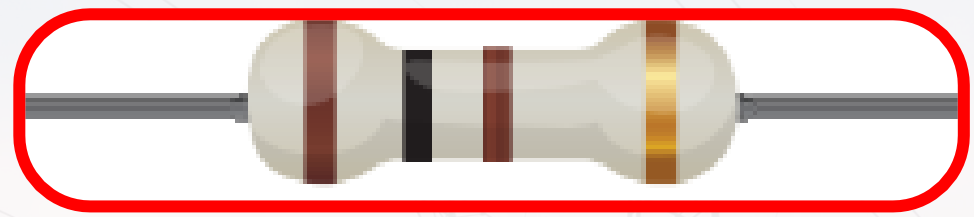

ภาพที่ 2 ตัวต้านทานคงที่และสัญลักษณ์ในวงจรไฟฟ้า

ตัวต้านทานคงที่

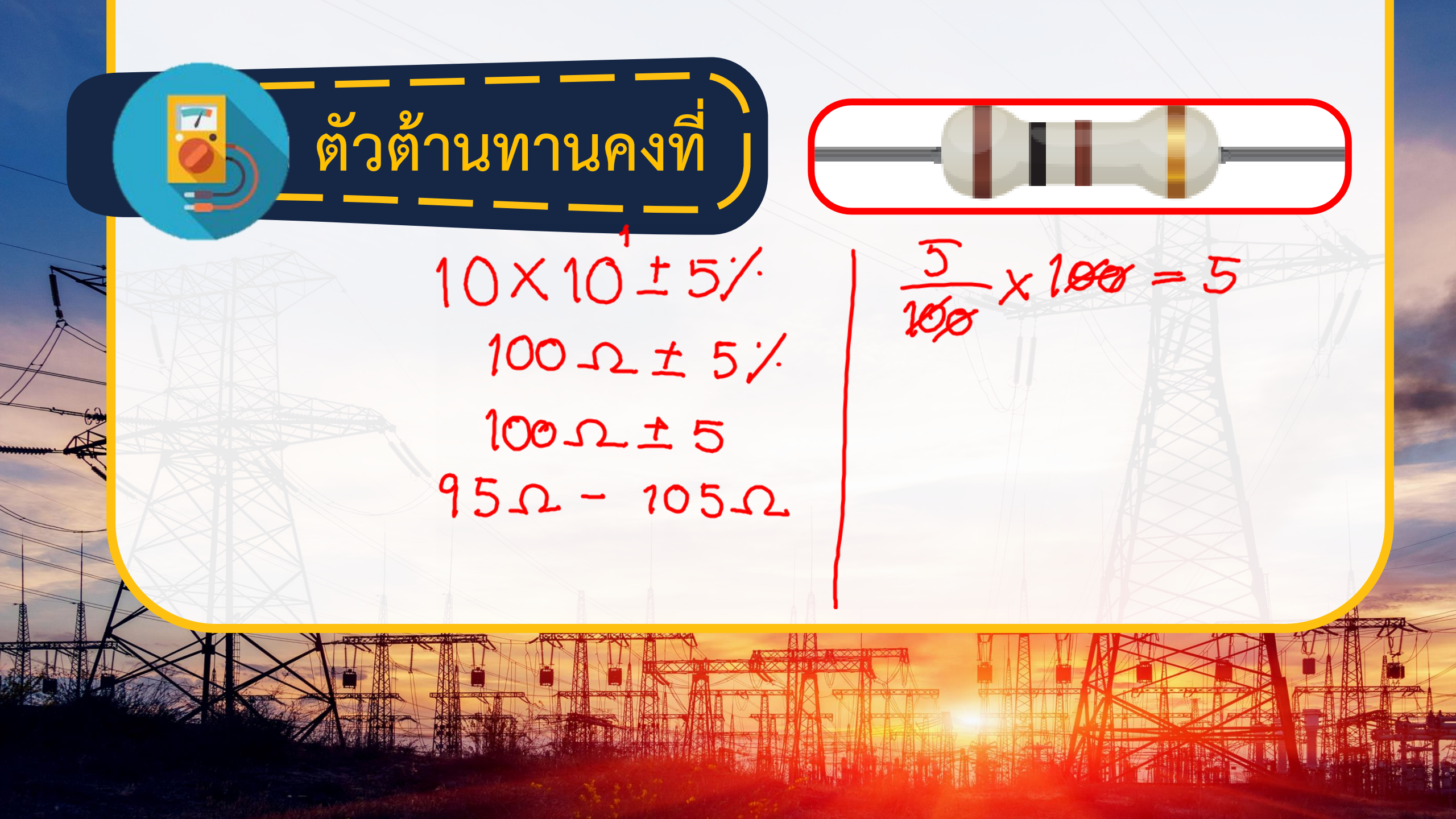
$$10 \times 10^1 \pm 5\%$$

$$100 \Omega \pm 5\%$$

$$100 \Omega \pm 5$$

$$95 \Omega - 105 \Omega$$

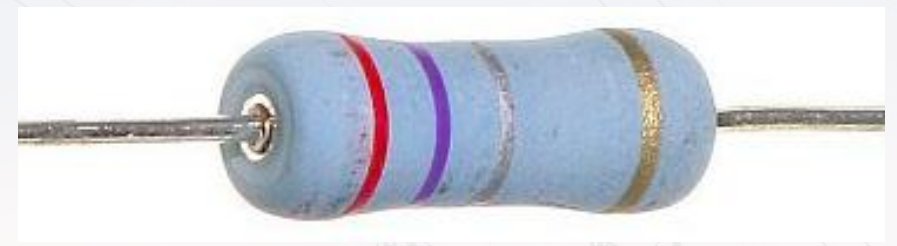
$$\frac{5}{100} \times 100 = 5$$

ตัวต้านทานคงที่

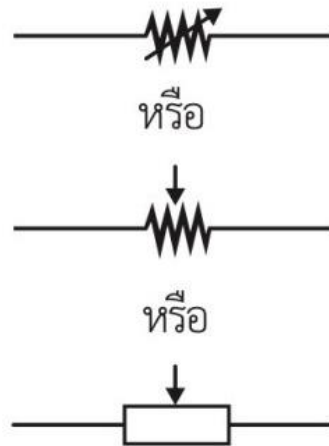
ใบความรู้ที่ 2

ตัวต้านทาน

โดยทั่วไปสามารถแบ่งตัวต้านทานตามการเปลี่ยนแปลงของค่าความต้านทานไฟฟ้าได้ 2 ประเภท

ภาพที่ 4 ตัวต้านทานแปรค่าได้และสัญลักษณ์ในวงจรไฟฟ้า

ตัวต้านทานแปรค่าได้
เป็นตัวต้านทานที่มี
ค่าความต้านทานไฟฟ้า
สามารถเปลี่ยนแปลงได้

ใบความรู้ที่ 2

ตัวต้านทาน

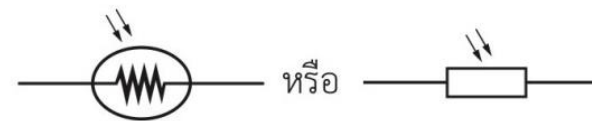
ตัวต้านทานแปรค่าตามแสง เป็นตัวต้านทานที่มีค่าความต้านทานไฟฟ้าเปลี่ยนแปลงไปตามความเข้มแสงที่ตกกระทบบนตัวต้านทาน

สารกึ่งตัวนำที่ฉาบบนแผ่นเซรามิก

แผ่นเซรามิกที่เป็นฐานรอง

ขาของตัวต้านทานแปรค่าตามแสง

ภาพที่ 9 ตัวต้านทานแปรค่าตามแสงและสัญลักษณ์ในวงจรไฟฟ้า

สรุปบทเรียนในวันนี้

ตัวต้านทานแปรค่าได้เป็นตัวต้านทานที่มีค่า
ความต้านทานไฟฟ้าสามารถเปลี่ยนแปลงได้
ด้วยการหมุนปุ่มปรับค่าเพิ่มหรือลดค่าความ
ต้านทานไฟฟ้าที่ต้องการ

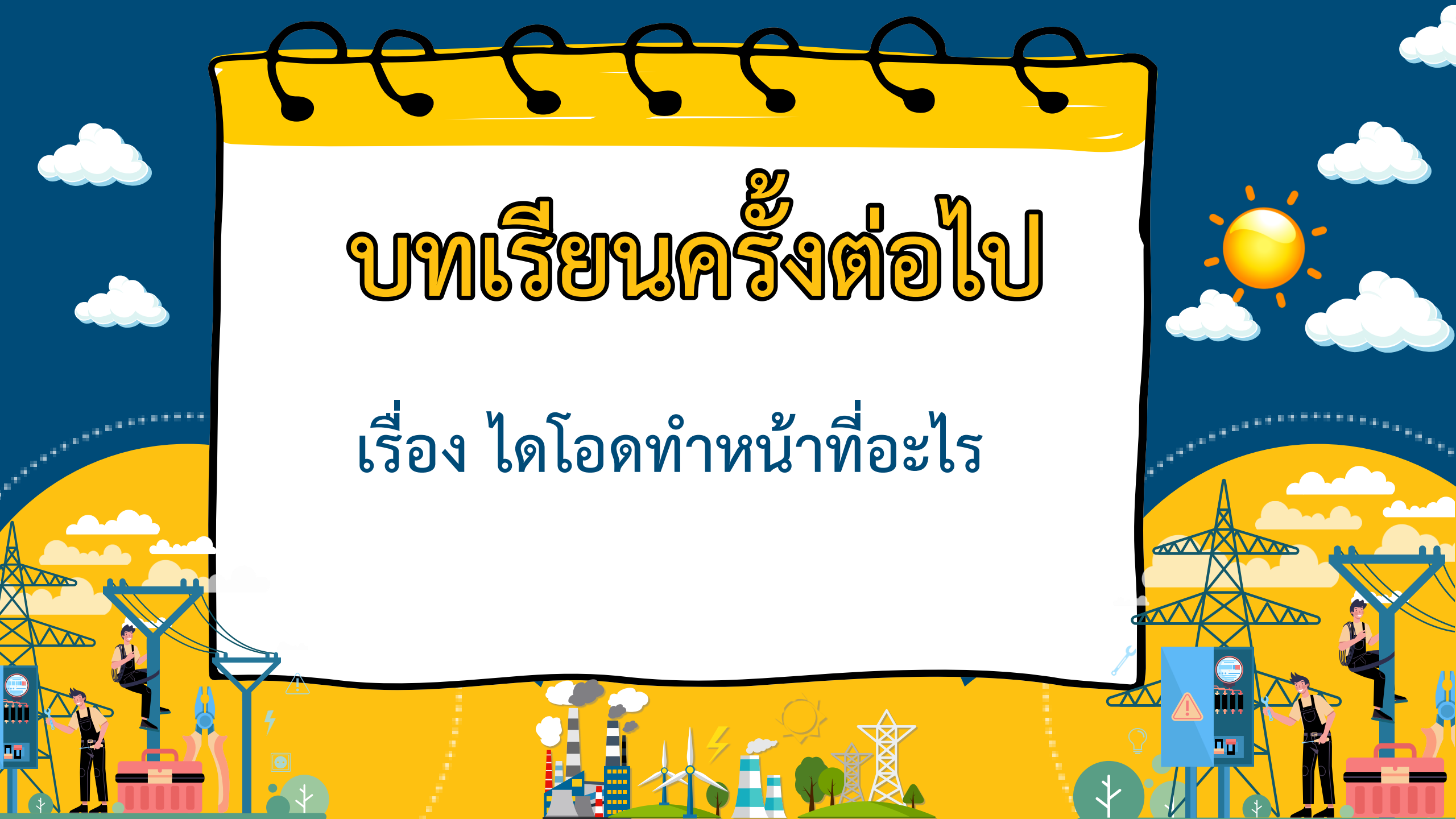
สรุปบทเรียนในวันนี้

นำไปใช้ในเครื่องใช้ไฟฟ้าในลักษณะปุ่มหมุน
เพื่อปรับลดหรือเพิ่มความต้านทานไฟฟ้า
เช่น ปุ่มปรับความดังของเสียงในเครื่องเสียง
ปุ่มปรับความร้อนของเตารีด

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ไดโอดทำหน้าที่อะไร

สิ่งที่ต้องเตรียม

1. ใบกิจกรรมที่ 1 ไดโอดทำหน้าที่อะไรในวงจรไฟฟ้า
2. ใบงานที่ 1 ไดโอดทำหน้าที่อะไรในวงจรไฟฟ้า
3. ใบความรู้ที่ 2 ไดโอด

สามารถดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่

www.dltv.ac.th